

Dragør Kommune
Kirkevej 7
2791 Dragør
Att.: Borgmester Kenneth Gøtterup

Henvendelse om elevfordeling på gymnasier af unge i Dragør Kommune

10. februar 2025

1. Baggrund

Jeg har tidligere skrevet til kommunen om sagen den 13. december 2024. Jeg vender nu tilbage til den henvendelse, som du den 6. december 2024 har sendt til mig på vegne af økonomiudvalget i Dragør Kommune.

Dok.nr. 24/06749-4/VL
Bedes oplyst ved
henvendelse

I henvendelsen opfordrer kommunen mig til at vurdere "sagen om gymnasieoptag og forskelsbehandling af Dragør Kommunes unge".

Det fremgår af henvendelsen bl.a., at 45 pct. af Dragør Kommunes unge fik opfyldt deres 1. prioritetsønske ved ansøgning om gymnasievalg i 2023, mens tallet på landsplan var 96 pct. Ifølge henvendelsen fik 28 pct. af Dragør Kommunes unge opfyldt deres 1. prioritetsønske i 2024 mod 95 pct. på landsplan og 86 pct. i Region Hovedstaden.

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Jeg forstår, at dette ifølge kommunen skyldes bl.a. et ændret ansøgningsmønster i Københavnsområdet, hvor Tårnby Gymnasium er blevet populært blandt unge bosiddende i København, der ofte vil have kortere afstand til gymnasiet end unge bosiddende i Dragør.

Oplysning om telefontid
og mulighed for personlig
henvendelse findes på
ombudsmanden.dk/kontakt

Kommunen har desuden henvist til, at der i bekendtgørelse nr. 1773 af 19. december 2017 om en vis adgang til fordeling ud fra lokale forhold af elever til almene gymnasiale uddannelser blev indført en bestemmelse om hensyntagen til lokale forhold ved elevfordelingen, men at bestemmelsen nu er ophævet.

Kommunen har oplyst, at der har været dialog med regionsrådsformanden og børne- og undervisningsministeren, ligesom der i 2024 har været afholdt et møde med en række ordførere i Folketinget om sagen. Desuden fremgår det, at Børne- og Undervisningsministeriet efter en forespørgsel har tilkendegivet,

at der ikke påtænkes indført ændringer i reglerne om elevfordeling for 2025. I stedet har ministeriet ifølge kommunen henvist til regeringsgrundlaget "Ansvar for Danmark", hvorefter regeringen vil præsentere en ny model, der modvirker skæv elevsammensætning især i de større byer.

Kommunen mener, at lovgivningen overordnet virker, men har mekanismer der medvirker til en stor forskelsbehandling af unge fra Dragør Kommune. Kommunen ønsker derfor, at der igen indføres en undtagelsesregel i elevfordelingsbekendtgørelsen, så Region Hovedstaden kan dispensere ud fra – må jeg forstå – lokale forhold.

Kommunen har henvist til ombudsmandens brev af 8. maj 2017 til det daværende undervisningsministerium (mit sagsnr. 17/01970) om manglende optagelse af ansøgere bosiddende i Stevns og Faxe kommuner på Køge Gymnasium, jf. pkt. 2 nedenfor.

2. Sagen om elevfordelingen af unge med bopæl i Stevns og Faxe kommuner (mit sagsnr. 17/01970)

I 2017 var der presseomtale af, at en række ansøgere med bopæl i Stevns og Faxe kommuner ikke var blevet optaget på Køge Gymnasium. Ifølge presseomtalen var baggrunden, at ansøgere fra området nord for Køge, som boede tættere på et eller flere andre gymnasier end Køge Gymnasium, i stort tal havde søgt og var blevet optaget på Køge Gymnasium, fordi de boede tættere på Køge Gymnasium end de afviste ansøgere fra Stevns og Faxe kommuner. Ansøgerne med bopæl i Stevns og Faxe fik således afslag på optagelse på Køge Gymnasium, selvom det var deres nærmeste gymnasium.

Af oplysningerne i pressen fremgik det også, at sagen fra forskellige sider var – eller ville blive – rejst over for ministeriet.

Ombudsmanden bad i et brev af 8. maj 2017 det daværende undervisningsministerium om underretning om, hvad ministeriet ville foretage sig i sagen bl.a. i relation til spørgsmålet om ændring af den dagældende bekendtgørelse nr. 108 af 4. april 2016 om optagelse på gymnasiale uddannelser (optagelsesbekendtgørelsen).

Ombudsmanden modtog det daværende undervisningsministeriums underretning den 31. maj 2017. Ministeriet oplyste bl.a., at det havde til hensigt at indføre nye regler på området inden fordelingsprocessen for 2018. Ministeriet tilstræbte i den forbindelse at udforme mere fleksible regler, der kunne adressere problemstillingerne ved de dagældende regler.

Den 27. juni 2017 bad ombudsmanden – til brug for sine overvejelser om, hvorvidt han efter § 17 i ombudsmandsloven havde grundlag for at indlede en egentlig undersøgelse af fordelingsreglerne af egen drift, også set i lyset af almindelige forvaltningsretlige lighedsgrundsætninger, proportionalitetsprincippet og børnekonventionens artikel 28 – det daværende undervisningsministerium om underretning om bl.a. de nye regler i optagelsesbekendtgørelsen, når de forelå.

Ombudsmanden besluttede den 3. august 2018 – efter at have modtaget det daværende undervisningsministeriums nye underretning af 4. januar 2018 – ikke at indlede en undersøgelse af spørgsmålet om ændring af optagelsesbekendtgørelsen på baggrund af problematikken med manglende optagelse af en række elever med bopæl i Stevns og Faxe på Køge Gymnasium i 2017.

Ombudsmanden henviste til bl.a., at det daværende undervisningsministerium havde udstedt bekendtgørelse nr. 1773 af 19. december 2017 om en vis adgang til fordeling ud fra lokale forhold af elever til almene gymnasiale uddannelser.

Af oplysningerne i pressen fremgik det i øvrigt, at ingen ansøgere fra Stevns og Faxe kommuner havde fået afslag på deres ansøgninger om optagelse på Køge Gymnasium i 2018.

3. Retsgrundlag

§ 2 i bekendtgørelse nr. 1773 af 19. december 2017 om en vis adgang til fordeling ud fra lokale forhold af elever til almene gymnasiale uddannelser, havde følgende ordlyd:

”§ 2. Fordelingsudvalget kan i helt særlige tilfælde begrundet i lokale forhold beslutte, at en institution optager et mindre antal ansøgere i stedet for andre ansøgere, der ellers ville skulle optages på institutionen efter § 29, stk. 1, i den bekendtgørelse, som er nævnt i § 1, eller, hvis institutionen er godkendt med en særlig profil, efter institutionens særlige fordelingskriterium, jf. § 29, stk. 2, i den nævnte bekendtgørelse.”

Bekendtgørelse nr. 1773 af 19. december 2017 blev ophævet ved § 37, stk. 2, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 1491 af 13. december 2018 (optagelsesbekendtgørelsen), der i § 9, stk. 6, indeholdt følgende bestemmelse:

”Stk. 6. Fordelingsudvalget kan i helt særlige tilfælde begrundet i lokale forhold beslutte, at en institution reserverer plads til et mindre antal ansøgere i stedet for andre ansøgere, der ellers ville skulle reserveres plads til efter stk. 1 eller 5.”

Bekendtgørelse nr. 1491 af 13. december 2018 blev ophævet ved § 37, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 314 af 30. marts 2020 (optagelsesbekendtgørelsen), der i § 9, stk. 6, indeholdt følgende bestemmelse:

”Stk. 6. Fordelingsudvalget kan i helt særlige tilfælde begrundet i lokale forhold beslutte, at en institution reserverer en foreløbig plads til et mindre antal ansøgere i stedet for andre ansøgere, der ellers ville skulle reserveres en foreløbig plads til efter stk. 1 eller 5.”

Bekendtgørelse nr. 314 af 30. marts 2020 blev ophævet ved § 24, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 187 af 27. februar 2023 (elevfordelingsbekendtgørelsen). Denne bekendtgørelse og de efterfølgende elevfordelingsbekendtgørelser (bekendtgørelse nr. 49 af 12. januar 2024, bekendtgørelse nr. 896 af 1. juli 2024 og bekendtgørelse nr. 47 af 24. januar 2025) indeholder ikke regler svarende til de citerede bestemmelser.

Efter de nugældende regler sker elevfordelingen på de gymnasiale ungdomsuddannelser på baggrund af ansøgerens uddannelsesønsker og transporttiden til institutionen. Der fastsættes årligt en såkaldt beregningsteknisk kapacitet for de gymnasiale uddannelser på baggrund af antallet af ansøgere til det kommende skoleår, og reglerne åbner mulighed for i visse situationer at hæve kapaciteten på en institution eller afdeling. Jeg henviser særligt til §§ 11 h - k i lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse mv. (lovbekendtgørelse nr. 146 af 14. februar 2024) samt §§ 5 og 7 i bekendtgørelse nr. 162 af 21. februar 2024 om kapacitetsfastsættelse og profilgymnasier på de gymnasiale uddannelser (kapacitetsbekendtgørelsen).

4. Mine bemærkninger

Jeg mener, at Børne- og Undervisningsministeriet bør have mulighed for i et skriftligt svar til Dragør Kommune at tage stilling til det, som kommunen har anført i henvendelsen til mig.

Derfor har jeg sendt en kopi af kommunens henvendelse videre til Børne- og Undervisningsministeriet.

Ministeriet får i den forbindelse også lejlighed til at oplyse kommunen om, hvad baggrunden er for, at der ikke længere er en bestemmelse svarende til

§ 2 i bekendtgørelse nr. 1773 af 19. december 2017 om en vis adgang til fordeling ud fra lokale forhold af elever til almene gymnasiale uddannelser, og til at redegøre for, om der er regler, der gør det muligt at tage højde for lokale forhold ved elevfordelingen.

Desuden får ministeriet lejlighed til at forholde sig til, om oplysningerne i Dragør Kommunes henvendelse til mig af 6. december 2024, jf. pkt. 1 ovenfor, giver ministeriet anledning til at foretage sig noget, og i givet fald hvad.

Jeg beder kommunen om at vente på svaret fra Børne- og Undervisningsministeriet, før den tager stilling til, om der er grundlag for at rette henvendelse til mig igen.

Jeg har bedt Børne- og Undervisningsministeriet om at underrette mig om sit svar i sagen. På den måde kan jeg se, hvad ministeriet svarer kommunen, men kommunen kan som udgangspunkt ikke forvente at høre mere fra mig, medmindre kommunen efter ministeriets svar retter henvendelse til mig igen.

Med venlig hilsen
for ombudsmanden

Adam Abdel Khalik
Områdechef

Kopi til
Børne- og Undervisningsministeriet